

Пархета Людмила Віталіївна

кандидат економічних наук,
доцент кафедри банківської справи
та страхування

Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана

ORCID: 0000-0002-1957-8705

<https://doi.org/10.25313/3083-7782-2026-5-33>

ВПЛИВ ВОЄННИХ РИЗИКІВ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Анотація. Вступ. Стаття присвячена дослідженню впливу воєнних ризиків на функціонування страхового ринку України в умовах воєнного стану. Актуальність теми зумовлена суттєвими трансформаціями фінансового сектору внаслідок повномасштабної збройної агресії, що призвело до підвищення рівня невизначеності та зміни умов діяльності страхових компаній.

Метою дослідження є аналіз наслідків воєнних ризиків для страхового ринку України, виявлення основних тенденцій його розвитку та обґрунтування напрямів адаптації страхових компаній до кризових умов.

Матеріали і методи. У роботі використано статистичні дані страхового ринку України за 2021–2025 роки, аналітичні звіти регуляторних органів та страхових асоціацій. Застосовано методи системного аналізу, порівняння, узагальнення, а також SWOT-аналіз для систематизації внутрішніх і зовнішніх факторів впливу воєнних ризиків на страховий ринок України.

Результати. Встановлено, що воєнні ризики спричинили суттєве скорочення кількості страхових компаній, зменшення обсягів страхових премій та зростання страхових виплат. Виявлено ускладнення доступу до міжнародного перестраховування та посилення ролі держави у регулюванні ринку. Водночас спостерігається адаптація страхових компаній через цифровізацію процесів, зміну продуктової політики та розвиток нових механізмів управління ризиками. Узагальнено тенденції розвитку ринку, що характеризуються спадом у 2022 році та поступовим відновленням у наступні роки. Обґрунтовано трансформацію структури попиту на страхові послуги та зростання значення воєнного та майнового страхування.

Перспективи. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розвиток моделей державного та приватного партнерства у сфері страхування воєнних ризиків, удосконалення механізмів перестраховування, а також впровадження інноваційних продуктів, зокрема параметричного страхування та інструментів покриття кіберризиків в умовах євроінтеграції України.

Ключові слова: страхування, страховий ринок, воєнні ризики, страхові компанії, страхові премії, перестраховування, цифровізація, державне регулювання.

Постановка проблеми. Після початку повномасштабної агресії РФ проти України страхові компанії зіштовхнулися з новими викликами, які істотно трансформували функціонування ринку страхових послуг, а саме:

- скороченням кількості клієнтів;
- зниженням доходів населення;
- зростанням страхових виплат;
- проблемами перестраховування;
- погіршенням інвестиційного клімату;
- зменшенням кількості страхових компаній [1; 2; 15].

Незважаючи на складні макроекономічні умови та зростання рівня воєнних ризиків, у 2026 році попит

Copyright © The Author(s).

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

на страхові продукти серед населення демонструє тенденцію до зростання, оскільки страхування дедалі частіше сприймається як ключовий інструмент забезпечення фінансової стабільності та економічної безпеки домогосподарств і бізнесу в умовах посилення економічних ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання функціонування страхового ринку України в умовах воєнного стану активно досліджується у працях сучасних науковців. Зокрема, Добрик Л., Абрамов М. та Рябінін І. розглядають вплив воєнних ризиків на структуру страхового ринку, відзначаючи скорочення кількості страховиків та зниження обсягів страхових премій і виплат у кризовий період [1]. Подібні висновки роблять Попович Д. та Михальчук С., які акцентують увагу на трансформації ринку страхових послуг та адаптації страховиків до умов війни через зміну продуктового ряду та підвищення ролі державного регулювання [2].

Окремо Чвертко Л. та Вінницька О. підкреслюють, що ключовою умовою розвитку страхового ринку в умовах воєнної невизначеності є здатність страховиків до швидкої адаптації та впровадження інноваційних підходів до управління ризиками, включаючи цифровізацію та розвиток державно-приватного партнерства [3].

Таким чином, у науковій літературі сформовано загальне розуміння негативного впливу воєнних ризиків на страховий ринок України, однак подальшого дослідження потребують питання довгострокової стійкості страхових компаній та формування ефективної системи страхування катастрофічних (воєнних) ризиків.

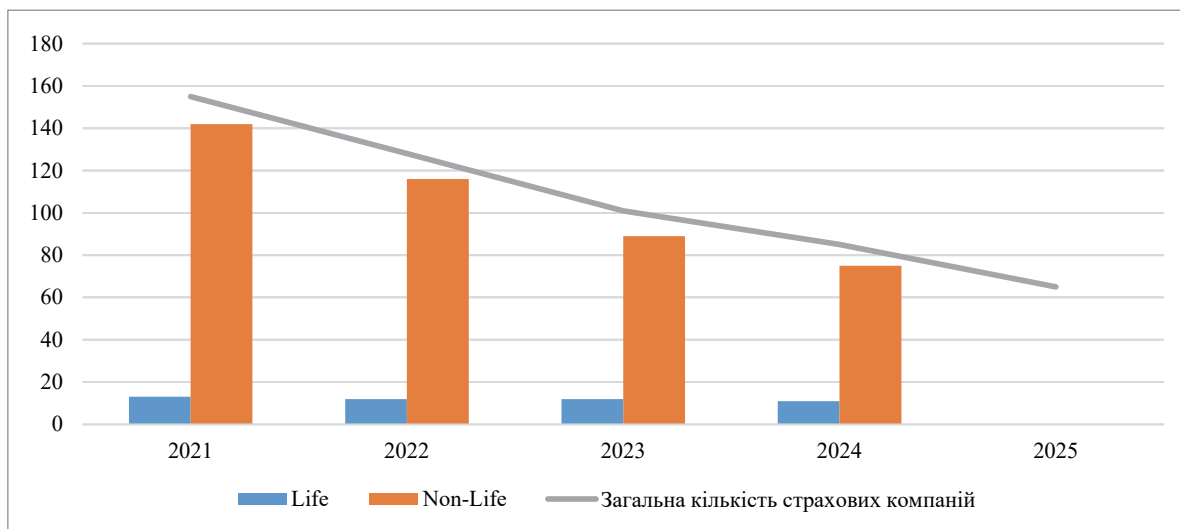
Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз теоретичних засад і практичних особливостей функціонування страхових компаній України в період воєнного стану, а також аналіз основних показників діяльності страхового ринку України та визначення основних проблем з якими стикаються страхові компанії під час воєнного стану. Розроблення практичних рекомендацій щодо перспектив розвитку страхового ринку в Україні.

Виклад основного матеріалу. Один з важливих компонентів економічної структури та фінансової системи країни — це страховий ринок. Страхування є найпоширенішим засобом зменшення можливих втрат у випадку виникнення непередбачених подій, які можуть призвести до фінансових втрат. З розвитком науково-технічного прогресу, стану довкілля та політичної інтеграції, з'являється все більше ризиків для суспільства. Забезпечення ефективного та безперервного функціонування страхового ринку створює надійну систему захисту для держави, бізнесу та суспільства загалом, сприяючи підтримці соціальної стабільності [4].

Протягом останніх чотирьох років страховий ринок, як і економіка України в цілому, функціонує в умовах воєнного стану. У 2021 році ринок страхування характеризувався відносно стабільними умовами. Проте після початку повномасштабної війни у 2022 році спостерігалось різке скорочення страхових компаній (Діаграма 1).

Скорочення кількості страхових компаній пояснюється:

- посиленням регуляторних вимог Національного банку України;
- зростанням фінансових ризиків;
- втратою активів на тимчасово окупованих територіях;
- погіршенням платоспроможності клієнтів;
- виходом дрібних страховиків з ринку.

Діаграма 1. Кількість страхових компаній в Україні (2021–2025)

Джерело: складено автором на основі даних [15; 16]

Аналіз ключових фінансових показників страхового ринку України свідчить про значний вплив воєнних ризиків на його функціонування. У 2021 році обсяг валових страхових премій становив 49,7 млрд. грн, що відображало відносно стабільний стан ринку до початку повномасштабної війни. У 2022 році, після початку військових дій, відбулося різке скорочення ринку — валові страхові премії знизилися до приблизно 39,6 млрд. грн (–20,3%), а страхові виплати становили близько 13 млрд. грн, що підтверджує значне падіння активності на ринку та скорочення кількості укладених договорів страхування [15].

У 2023 році спостерігалось часткове відновлення ринку: обсяг валових страхових премій зріс до приблизно 47 млрд. грн, що означає приріст майже на 18–20% порівняно з 2022 роком. Одночасно відбувалося зростання страхових виплат, що було зумовлено накопиченим ефектом реалізації воєнних ризиків, збільшенням кількості страхових випадків у сегментах майнового та автомобільного страхування, а також підвищенням рівня збитковості страхових портфельів [15; 16].

Загалом тенденції 2024–2025 років свідчать про поступову стабілізацію страхового ринку України. Попри збереження високого рівня невизначеності, обсяг страхових премій демонструє помірне зростання або стабілізацію, що пов'язано з адаптацією страховиків до умов воєнної економіки, розвитком цифрових каналів продажу та поступовим запровадженням механізмів страхування воєнних ризиків. Водночас рівень страхових виплат залишається підвищеним, що підтримує високий коефіцієнт збитковості та створює додатковий тиск на фінансову стійкість страхових компаній.

Таким чином, динаміка страхових премій і виплат у період воєнного стану характеризується різким падінням у 2022 році та поступовим відновленням у 2023–2025 роках, однак без повного повернення до довоєнної стабільності, що свідчить про глибоку структурну трансформацію страхового ринку України [15; 16].

Узагальнюючи результати проведеного аналізу, можна стверджувати, що функціонування страхового ринку України в умовах воєнних ризиків характеризується одночасною дією як деструктивних, так і адаптаційних факторів. З одного боку, ринок зазнає значного тиску через скорочення страхових премій, зростання рівня збитковості та обмеження перестраховування. З іншого боку, спостерігається активізація державної підтримки, розвиток цифрових технологій та поступова адаптація страхових компаній до нового законодавства та європейських стандартів.

Для більш комплексної оцінки сучасного стану страхового ринку доцільно систематизувати його сильні та слабкі сторони, а також можливості та загрози, що визначають подальші перспективи розвитку в умовах воєнної економіки. Узагальнена характеристика наведена у SWOT-аналізі (Табл. 1).

Таблиця 1

SWOT-аналіз страхового ринку України в умовах воєнних ризиків

S (Strengths) Сильні сторони	W (Weaknesses) Слабкі сторони
Наявність регуляторної підтримки з боку НБУ	Висока збитковість страхових портфельів
Державні програми компенсації воєнних ризиків	Обмежений доступ до міжнародного перестраховування
Зростання ролі цифрових каналів продажу	Скорочення кількості страхових компаній
Поступова адаптація ринку до кризових умов	Низька платоспроможність населення
Розвиток електронних страхових продуктів	Висока залежність від державної підтримки
O (Opportunities) Можливості	T (Threats) Загрози
Розвиток InsurTech та цифровізації	Продовження воєнних дій та ескалація конфлікту
Впровадження системи страхування воєнних ризиків	Зростання катастрофічних збитків
Інтеграція до європейського страхового ринку	Відтік іноземних перестраховиків
Розвиток державно-приватного партнерства	Макроекономічна нестабільність
Розширення онлайн-страхування	Скорочення страхового попиту

Проведений SWOT-аналіз свідчить, що страховий ринок України в умовах воєнних ризиків характеризується складним поєднанням внутрішніх обмежень та зовнішніх можливостей. Попри наявні слабкі сторони та загрози, ринок має значний потенціал розвитку завдяки цифровізації, державній підтримці та інтеграції до європейського страхового простору.

У цьому контексті виникла необхідність розробки та впровадження державної політики в умовах російської агресії, а також визначення пріоритетних напрямів трансформації економічних та господарських процесів в країні. Страховий ринок України стикається з новими викликами, а саме: окупація територій, руйнування об'єктів нерухомості та переміщення бізнесу призводять до зменшення кількості центрів обслуговування клієнтів. Страхові компанії, які спеціалізуються на страхуванні життя, зафіксували зменшення страхових внесків та обмеження діяльності через ускладнений доступ до офісів та оригіналів документів. Усе це ускладнює процес здійснення страхових виплат, особливо в разі смерті застрахованих осіб на окупованих територіях [4].

Загалом наслідки повномасштабного вторгнення можна розглядати з кількох аспектів:

- зниження купівельної спроможності населення і бізнесу та скорочення витрат на страхування;
- суттєве збільшення ризиків, особливо у регіонах, які постраждали від бойових дій;
- зростання кількості страхових випадків, особливо зі страхування майна та автотранспорту;
- значне ускладнення роботи страхового ринку України, що водночас стимулювало його трансформацію [5].

У результаті традиційна модель функціонування страхового ринку зазнала трансформації, що зумовило необхідність швидких управлінських рішень і зміни організаційних підходів. Страхові компанії змушені адаптуватися до нових умов, розробляти нові продукти та знаходити способи мінімізації ризиків, що у довгостроковій перспективі може сприяти розвитку більш стійкого та інноваційного ринку.

Варто зазначити, що ключову роль у підтримці та розвитку системи страхування в умовах воєнного стану відіграє держава. Основним її завданням є забезпечення максимальної підтримки страхового ринку через реалізацію пріоритетних напрямів державної політики, серед яких особливе значення має законодавча підтримка. Прийняття відповідних нормативно-правових актів створює основу для ефективного функціонування системи страхування (табл. 2).

Таблиця 2

**Основні нормативно-правові акти, що регулюють
страховий ринок України у 2026 р.**

№	Нормативно-правові акти	Основний зміст	Сфера поширення
1	Закон України «Про страхування»	Визначає правові засади функціонування страхового ринку, встановлює вимоги до створення та діяльності страховиків, їх фінансової стійкості, управління ризиками та державного нагляду	Страховики, пере-страховики, страхові посередники, страховальники
2	Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» № 3720-IX	Регламентує порядок укладення та виконання договорів ОСЦПВ, умови здійснення страхових виплат і гарантії захисту потерпілих. Електронні поліси	Страхові компанії, МТСБУ
3	Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії»	Встановлює загальні правила діяльності небанківських фінансових установ, включаючи вимоги до прозорості, звітності та державного контролю	Небанківські фінансові установи
4	Закон України «Про національний банк України»	Визначає повноваження НБУ як регулятора страхового ринку	НБУ, страховики
5	Нормативно-правові акти Національного банку України	Деталізують порядок ліцензування, вимоги до капіталу, платоспроможності, звітності, корпоративного управління, страхових посередників	Страховики, брокери, агенти
6	Постанови Кабінету Міністрів України щодо страхування воєнних ризиків	Запроваджують механізми державної підтримки страхування ризиків, пов'язаних із воєнними діями, та визначають порядок компенсацій	Страховики
7	Цивільний кодекс України, а саме гл. 67 «Страхування»	Закріплює загальні норми щодо укладення, зміни та припинення договору страхування, а також права й обов'язки сторін	Учасники страхових відносин
8	Господарський кодекс України	Регулювання господарської діяльності страховиків як суб'єктів господарювання	Страхові компанії

Джерело: створено автором на основі даних [6–13]

Зазначена у Табл. 2 нормативно-правова база впроваджує механізми державної підтримки та регулює спеціальні страхові продукти, що забезпечують компенсацію збитків для бізнесу та населення. Такий підхід сприяє стабільності страхового ринку, захисту економічних інтересів його учасників, адаптації до європейських стандартів, зокрема Директиви ЄС Solvency II, а також стимулює розвиток нових страхових продуктів.

У сучасних умовах держава фактично виконує функцію останнього ризик-поглинача (risk absorber), беручи на себе частину катастрофічних втрат через механізми компенсацій, субсидування страхових премій та створення спеціальних програм страхування воєнних ризиків. Це дозволяє стабілізувати страховий ринок та забезпечити його функціонування в умовах високої невизначеності.

Воєнні ризики, також прискорили цифровізацію страхового ринку, оскільки дистанційне врегулювання збитків, електронні поліси та цифрові канали взаємодії стали критично важливими в умовах фізичної недоступності частини територій [2; 13].

Нормативно-правова база у 2026 р. враховує необхідність цифровізації страхового ринку, стимулюючи впровадження електронних страхових полісів, дистанційних каналів продажу та врегулювання страхових випадків, використання цифрових платформ, API-інтеграцій і технологій обробки даних, а також розвиток InsurTech-рішень. Це сприяє підвищенню прозорості операцій, автоматизації процесів, зниженню операційних витрат і формуванню клієнтоорієнтованої моделі страхування, що відповідає сучасним європейським тенденціям цифрової трансформації фінансового сектору.

Варто зазначити, що воєнні ризики суттєво обмежують можливості міжнародного перестраховування, оскільки більшість глобальних перестраховиків встановлюють винятки або значні обмеження щодо покриття збитків, пов'язаних із війною. Це призводить до зростання вартості страхових продуктів, скорочення місткості ринку та необхідності формування державних механізмів компенсації ризиків.

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що воєнні ризики набули системного характеру та стали одним із ключових факторів трансформації страхового ринку України. Їх вплив проявляється не лише у зростанні частоти та масштабів страхових випадків, а й у зміні фінансової стійкості страховиків, скороченні страхових портфелів, ускладненні перестраховувальних операцій та необхідності адаптації бізнес-моделей до умов підвищеної невизначеності. Водночас відбувається поступова переорієнтація ринку на нові механізми державної підтримки та спеціалізовані страхові продукти, пов'язані з покриттям воєнних ризиків.

У цьому контексті доцільним є систематизувати основні напрями впливу воєнних ризиків на функціонування страхового ринку, що дозволяє більш комплексно оцінити їх наслідки для страховиків та страхувальників. Узагальнена характеристика таких впливів наведена у Таблиці 3.

Таблиця 3

Вплив воєнних ризиків на функціонування страхового ринку України

Воєнний ризик	Прояв на страховому ринку	Наслідки для страхових компаній	Вплив на страхувальників
Активні бойові дії та руйнування інфраструктури	Зростання кількості страхових випадків щодо майна, транспорту, бізнес-активів	Різке збільшення обсягів страхових виплат, зниження прибутковості	Втрата майна, часткова компенсація збитків
Окупація територій	Неможливість надання послуг у частині регіонів, втрата клієнтської бази	Скорочення портфеля договорів, списання активів	Обмежений доступ до страхових послуг
Макроекономічна нестабільність	Зниження платоспроможності населення та бізнесу	Скорочення страхових премій, падіння обсягів нових договорів	Відмова від страхування або мінімізація покриття
Високий рівень ризику перестраховування	Ускладнення доступу до міжнародного перестрахового ринку	Зростання вартості перестраховування, обмеження ємності ринку	Зменшення доступності «складних» страхових продуктів
Руйнування фінансової та логістичної інфраструктури	Перебої у роботі офісів, банківських і платіжних систем	Порушення операційної діяльності, перехід у дистанційний формат	Затримки у врегулюванні страхових випадків
Підвищення воєнного ризику як системного	Необхідність введення окремих страхових продуктів від воєнних ризиків	Зміна тарифної політики, зростання вартості страхування	Подорожчання страхових полісів
Міграція населення та бізнесу	Зменшення кількості активних клієнтів у постраждалих регіонах	Скорочення страхового портфеля, зміна регіональної структури ринку	Втрата доступу до локальних страхових сервісів
Державне регулювання воєнних ризиків	Запровадження програм компенсацій та субсидій страхових премій	Залежність від державної підтримки, зміна бізнес-моделей	Підвищення доступності страхування воєнних ризиків

Джерело: розроблено автором

У відповідь на сучасні реалії в Україні у 2025–2026 роках воєнні ризики були виокремлені як окремий клас страхових ризиків. Вони охоплюють збитки, спричинені бойовими діями, окупацією, терористичними актами, руйнуванням майна, порушенням логістичних ланцюгів та зупинкою виробничої діяльності. Для страхування воєнних ризиків запроваджено спеціальні державні механізми підтримки, спрямовані на підвищення доступності страхового захисту та зниження фінансового навантаження на бізнес.

Зокрема, з 1 січня 2026 р. набрав чинності новий механізм, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 1541 від 28 листопада 2025 р. Він передбачає:

- часткову компенсацію страхових премій за договорами страхування воєнних ризиків, що дозволяє знизити ефективну вартість страхового захисту для підприємств (орієнтовно до 1%);
- пряму компенсацію збитків суб'єктам господарювання, майно яких було зруйноване або пошкоджене внаслідок воєнних дій у найбільш ризикових регіонах, зокрема Донецькій та Запорізькій областях [12].

Отже, запровадження державної програми страхування воєнних ризиків через механізми компенсації страхових премій і відшкодування збитків створює додаткові стимули для участі бізнесу у страхових програмах, підвищує фінансову стійкість страхового ринку та формує передумови для його подальшого розвитку в умовах воєнної економіки.

У довгостроковій перспективі формування системи страхування воєнних ризиків може стати основою для створення змішаних державно-приватних моделей управління катастрофічними ризиками та інтеграції України до європейських практик «catastrophe insurance».

Висновки та перспективи подальших досліджень. У ході дослідження встановлено, що воєнні ризики стали визначальним фактором трансформації страхового ринку України, суттєво вплинувши на його структуру, фінансові результати та механізми функціонування. Найбільш негативні наслідки спостерігалися у 2022 році, коли відбулося різке скорочення обсягів страхових премій, зменшення кількості страховиків на ринку та зростання збитковості страхових портфелів.

Подальший період 2023–2025 рр. характеризується поступовою адаптацією ринку до умов воєнної економіки, частковим відновленням страхових премій та стабілізацією операційної діяльності страховиків. Водночас ринок залишається вразливим через обмежений доступ до міжнародного перестраховування, низьку платоспроможність населення та високий рівень економічної невизначеності.

Важливу роль у стабілізації ринку відіграє держава, яка реалізує механізми регулювання, компенсацій та підтримки страхування воєнних ризиків. Додатково відбувається активна цифровізація страхового сектору, що формує передумови для його модернізації та подальшого розвитку.

SWOT-аналіз підтвердив наявність як значних можливостей для розвитку (цифровізація, InsurTech, інтеграція до європейського ринку), так і суттєвих загроз (ескалація війни, зростання збитків, скорочення попиту на страхові послуги).

Таким чином, страхова система України перебуває на етапі глибокої структурної трансформації, в межах якої воєнні ризики виступають ключовим драйвером змін, формуючи нову модель функціонування ринку, орієнтовану на державну підтримку, цифровізацію та розвиток ризик-орієнтованих страхових продуктів.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Добрик Л., Абрамов М., Рябінін І. Воєнний вплив на страховий ринок України: аналіз перешкод та реструктуризація фінансового ландшафту. *Review of Transport Economics and Management*. 2024. № 10(26). С. 218–229. DOI: <https://doi.org/10.15802/rtem2023/292851>
2. Попович Д., Михальчук С. Функціонування страхового ринку України під час війни. *Фінансовий простір*. 2024. С. 183–192. DOI: [https://doi.org/10.30970/fr.3-4\(54\).2024.183191192](https://doi.org/10.30970/fr.3-4(54).2024.183191192)
3. Чвортко Л., Вінницька О. Тенденції розвитку страхового ринку України в умовах економічної невизначеності. *Економічні горизонти*. 2025. Вип. 3(32). С. 80–87. DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(32\).2025.334882](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(32).2025.334882)
4. Житар М. О. Тенденції розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-24>
5. Страхування під час війни: що обирає бізнес та як змінюється ринок. URL: <https://eia.com.ua/content/strahuvannya-pid-chas-viyny-shcho-obyrae-biznes-ta-yak-zminyuetsya-rynok> (дата звернення: 04.03.2026).
6. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20> (дата звернення: 04.03.2026).
7. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 21.05.2024 № 3720-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-20#Text> (дата звернення: 04.03.2026).
8. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> (дата звернення: 04.03.2026).

9. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення: 04.03.2026).
10. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 04.03.2026).
11. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 04.03.2026).
12. Про затвердження Положення про особливості страхування воєнних ризиків : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2025 № 1541. URL: https://zt.darg.gov.ua/_postanova_kabinetu_ministriv_0_0_0_1697_1.html?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 04.03.2026).
13. Нормативно-правові акти з питань регулювання небанківського фінансового ринку. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/regulation-nonbank-fs-market/insurance> (дата звернення: 04.03.2026).
14. Деякі питання надання часткової компенсації вартості майна суб'єктів господарювання, знищеного чи пошкодженого внаслідок збройної агресії Російської Федерації, а також часткової компенсації страхових премій за договорами страхування від воєнних ризиків: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2026-п#Text> (дата звернення: 04.03.2026).
15. Огляд небанківського фінансового ринку. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-nebankivskogo-finansovogo-sektoru-serpen-2025-roku> (дата звернення: 04.03.2026).
16. Підсумки страхового ринку України за 2022 рік. *Insurance TOP / Forinsurer*. URL: https://insurancetop.com/markets/127?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 04.03.2026).

References

1. Dobryk, L., Abramov, M., & Riabinin, I. (2024). Voenni vplyv na strakhovyi rynek Ukrainy: analiz pereshkod ta restrukturyzatsiia finansovoho landshtafu [Military impact on the insurance market of Ukraine: analysis of obstacles and restructuring of the financial landscape]. *Review of Transport Economics and Management*, 10(26), 218–229. <https://doi.org/10.15802/rtem2023/292851> [in Ukrainian].
2. Popovych, D., & Mykhalchuk, S. (2024). Funktsionuvannia strakhovoho rynku Ukrainy pid chas viiny [Functioning of the insurance market of Ukraine during the war]. *Finansovyi prostir*, 183–192. [https://doi.org/10.30970/fp.3-4\(54\).2024.183191192](https://doi.org/10.30970/fp.3-4(54).2024.183191192) [in Ukrainian].
3. Chvertko, L., & Vinnytska, O. (2025). Tendentsii rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh ekonomichnoi nevyznachenosti [Trends in the development of the insurance market of Ukraine under economic uncertainty]. *Ekonomichni horyzonty*, 3(32), 80–87. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(32\).2025.334882](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(32).2025.334882) [in Ukrainian].
4. Zhytar, M. O. (2024). Tendentsii rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [Trends in the development of the insurance market of Ukraine under martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-24> [in Ukrainian].
5. Strakhuvannia pid chas viiny: shcho obyraie biznes ta yak zminiuietsia rynek [Insurance during the war: what business chooses and how the market changes]. (n.d.). Retrieved from <https://eia.com.ua/content/strakhuvannya-pid-chas-viiny-shcho-obyraie-biznes-ta-yak-zminyuyetsya-rynek> [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada Ukrainy. (2021). *Pro strakhuvannia: Zakon Ukrainy vid 18 lystopada 2021 roku № 1909-IX* [On insurance: Law of Ukraine of November 18, 2021 No. 1909-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20> [in Ukrainian].
7. Verkhovna Rada Ukrainy. (2024). *Pro обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 21 травня 2024 року № 3720-IX* [On compulsory insurance of civil liability of owners of land vehicles: Law of Ukraine of May 21, 2024 No. 3720-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-20#Text> [in Ukrainian].
8. Verkhovna Rada Ukrainy. (2021). *Pro finansovi posluhy ta finansovi kompanii: Zakon Ukrainy vid 14 hrudnia 2021 roku № 1953-IX* [On financial services and financial companies: Law of Ukraine of December 14, 2021 No. 1953-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> [in Ukrainian].
9. Verkhovna Rada Ukrainy. (1999). *Pro Natsionalnyi bank Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 20 travnia 1999 roku № 679-XIV* [On the National Bank of Ukraine: Law of Ukraine of May 20, 1999 No. 679-XIV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> [in Ukrainian].
10. Verkhovna Rada Ukrainy. (2003). *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16 sichnia 2003 roku № 435-IV* [Civil Code of Ukraine: Law of Ukraine of January 16, 2003 No. 435-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
11. Verkhovna Rada Ukrainy. (2003). *Hospodarskyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16 sichnia 2003 roku № 436-IV* [Commercial Code of Ukraine: Law of Ukraine of January 16, 2003 No. 436-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> [in Ukrainian].
12. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2025). *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro osoblyvosti strakhuvannia voiennykh ryzykiv: Postanova vid 28 lystopada 2025 roku № 1541* [On approval of the Regulation on peculiarities of war risk in-

insurance: Resolution of November 28, 2025 No. 1541]. Retrieved from https://zt.darg.gov.ua/_postanova_kabinetu_ministriv_0_0_0_1697_1.html [in Ukrainian].

13. Natsionalnyi bank Ukrainy. (n.d.). *Normatyvno-pravovi akty z pytan rehuliuвання nebankivskoho finansovoho rynku* [Regulatory legal acts on regulation of the non-banking financial market]. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/supervision/regulation-nonbank-fs-market/insurance> [in Ukrainian].

14. Kabinet Ministriv Ukrainy. (2026). *Deiaki pytannia nadannia chastkovoї kompensatsii vartosti maina sub'ektiv hospodariuvannia, znyshchenoho chy poškodzhеноho vnaslidok zbroinoї ahresii Rosiiskoi Federatsii, a takozh chastkovoї kompensatsii strakhovykh premii za dohovорamy strakhuvannia vid voєnnnykh ryzykiv: Postanova vid 1 kvitnia 2026 roku* [Certain issues of providing partial compensation for the value of property of business entities destroyed or damaged as a result of the armed aggression of the Russian Federation, as well as partial compensation of insurance premiums under war risk insurance contracts: Resolution of April 1, 2026]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2026-п#Text> [in Ukrainian].

15. Natsionalnyi bank Ukrainy. (n.d.). *Ohliad nebankivskoho finansovoho rynku* [Review of the non-banking financial market]. Retrieved from <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-nebankivskogo-finansovogo-sektoru-serpen-2025-roku> [in Ukrainian].

16. Insurance TOP / Forinsurer. (n.d.). *Pidsumky strakhovoho rynku Ukrainy za 2022 rik* [Results of the insurance market of Ukraine for 2022]. Retrieved from <https://insurancetop.com/markets/127> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 20.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.05.2026

Дата публікації: 26.05.2026

Parkheta Liudmyla

*PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of
Banking and Insurance
Kyiv National Economic University named
after Vadym Hetman*

THE IMPACT OF WAR RISKS ON THE FUNCTIONING OF THE INSURANCE MARKET

Summary. *Introduction.* The article examines the impact of war risks on the functioning of Ukraine's insurance market under martial law. The relevance of the topic is driven by significant transformations in the financial sector caused by the full-scale armed aggression, which has increased uncertainty and altered the operating conditions of insurance companies.

Objective. The aim of the study is to analyze the consequences of war risks for Ukraine's insurance market, identify the key trends in its development, and substantiate directions for insurance companies' adaptation to crisis conditions.

Materials and Methods. The study is based on statistical data from the Ukrainian insurance market for 2021–2025, analytical reports of regulatory authorities, and materials from insurance associations. The research employs methods of system analysis, comparison, generalization, as well as SWOT analysis to systematize internal and external factors influencing Ukraine's insurance market under war conditions.

Results. The study found that war risks have led to a significant reduction in the number of insurance companies, a decline in insurance premiums, and an increase in insurance claims. Access to international reinsurance has become more limited, while the role of the state in market regulation has strengthened. At the same time, insurance companies are adapting through the digitalization of processes, changes in product policy, and the development of new risk management mechanisms. The main market trends are characterized by a sharp decline in 2022 followed by a gradual recovery in subsequent years. A transformation in the structure of demand for insurance services and the growing importance of war-risk and property insurance have also been substantiated.

Prospects. Further research should focus on developing public–private partnership models in war-risk insurance, improving reinsurance mechanisms, and introducing innovative products, including parametric insurance and cyber risk coverage tools in the context of Ukraine's European integration.

Key words: insurance, insurance market, war risks, insurance companies, insurance premiums, reinsurance, digitalization, state regulation.